

תאריך עדכון: 11/03/13

שם המרצה: ד"ר דוד ענקי

שם הקורס: שיטות מחקר וניסוית

מספר הקורס: 60-215-01

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשע"ד סמסטר: א'+ב' היקף שעות: 2 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט: קורס מתקשב ב-<http://hl2.biu.ac.il>

א. **מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):**

(א) להקנות עקרונות ומושגי יסוד בשיטות המחקר הננקטות בפסיכולוגיה. (ב) להקנות כלים בסיסיים לתכנון ובצוע מחקר בפסיכולוגיה.

ב. **תוכן הקורס:** (רציונל, נושאים)

בסמסטר הראשון מוקדשות ההרצאות להיבטים תיאורטיים ומעשיים של השיטה הניסויית. במסגרתן לומד הסטודנט להכיר את המתודה המדעית, אתיקה מקצועית, מושגי יסוד בעריכת ניסויים, תיאוריות והשערות, תכנוני ניסוי בסיסיים (חד-משתניים ורב משתניים; תוך-נבדקים ובין-נבדקים), בקרה על משתנים חיצוניים.

בסמסטר השני לומד הסטודנט להכיר שיטות מחקר אחרות הננקטות בשדה כדרך לאיסוף נתונים ופירושם. נדונים מערכי מחקר דמויי-ניסוי, הסקר, הראיון, מדידה, מהימנות, תוקף, ושיטות דגימה. כמו כן נתרגל קריאה ביקורתית של מאמרי מחקר.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

הוראה פרונטלית מלווה במצגות המצויות באתר הקורס באינטרנט. עזרי עזר נוספים כדוגמת סרטונים וראיונות. מוזמנים מרצים אורחים המרצים על תחום מומחיותם הספציפית.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	המתודה המדעית (א)	פרק 1 בספר של Cozby.	גישות לאיסוף מידע, הטיות
2	המתודה המדעית (ב)	מאמרו של פופר: מדע, פסוידו-מדע וההינתנות להפרכה.	עקרון ההפרכה של פופר, מטרות הגישה המדעית, סוגי מחקר.
3	המתודה המדעית (ג)		שלבי החקירה המדעית,
4	השערות ותיאוריות	המפל: חקירה מדעית: המצאה ובחינה	אינדוקציה ודדוקציה, היסק דדוקטיבי תקף ולא תקף, תיאוריה וקריטריונים להערכתה.
5	משתנים		משתנה תלוי וב"ת, מונח תיאורטי, הגדרה אופרציונלית, יחסים בין משתנים.
6	סיבתיות ומערך מתאמי		
7	מערך מחקר ניסויי		
8	מדידה ומהימנות (א)		
9	מדידה ומהימנות (ב)		
10	תוקף (א)	פרק 5 בספר של Cozby.	תוקף תוכן, תוקף מבנה, תוקף נראה.
11	תוקף (ב)		תוקף מבחין, תוקף מתכנס, מטריצה מרובת תכונות מרובת שיטות.
12	תוקף פנימי והאיזמים עליו		
13	תוקף חיצוני ותוקף המסקנה הסטטיסטית		
14	סילום וסולמות (א)	יחידה 5 באו"פ	ליקרט, תורסטון, בוגרדוס.
15	סילום וסולמות (ב)	יחידה 5 באו"פ	גוטמן הדיפרנציאל הסמנטי

16	אתיקה	פרק 3 בספר של Cozby.
17	מערכי ניסוי (א)	פרק 8 בספר של Cozby.
18	מערכי ניסוי (ב)	פרק 8 בספר של Cozby. מערכי ניסוי שגויים ואמיתיים.
19	מערכים דמויי ניסוי	פרק 11 בספר של Cozby.
20	מערכי ניסוי מורכבים	פרק 10 בספר של Cozby.
21	סקרים (א)	פרק 7 בספר של Cozby.
22	סקרים (ב)	פרק 7 בספר של Cozby.
23	בניית שאלון	יחידה 5 באו"פ
24	תצפית	יחידה 4 באו"פ

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: מבוא לסטטיסטיקה.

חובות / דרישות / מטלות:

מטלות הקורס: במסגרת הקורס שיטות מחקר ינתנו ארבע עבודות, שתיים בכל סמסטר. בכל סמסטר ייערך מבחן.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

הרכב הציון: הציון בקורס שיטות מחקר מתבסס על מבחן רב-ברירתי שיערך בסוף כל אחד מהסמסטרים ומשקלו יהיה 80% מהציון הסופי. המבחן יתבסס על ההרצאות וחומר הקריאה. 20% מהציון יתבסס על ציוני ארבע העבודות (5% כל עבודה).

ד. **ביבליוגרפיה:** (חובה/רשות)

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

Cozby, P. C. (2006). *Methods in behavioral research*. Boston: McGraw-Hill

קטעים נבחרים מהקורס של האוניברסיטה הפתוחה "שיטות מחקר במדעי החברה".

פרקי קריאה נבחרים.

חומר מחייב למבחנים:

מצגות השיעורים וחומר הקריאה.